GAZ I WODA

ORGAN ZRZESZENIA GAZOWNIKÓW I WODOCIĄGOWCÓW POLSKICH ORAZ ZWIĄZKU GOSPODARCZEGO GAZOWNI I ZAKŁADÓW WODOCIĄGOWYCH W PAŃSTWIE POLSKIEM.

ROCZNIK IX.

1929.

REDAKTOR:
Dr. Inż. JAROSŁAW DOLIŃSKI

SEKRETARZ REDAKCJI:
Inż. JÓZEFA CZAPLICKA

KRAKÓW.

Nakładem Zrzeszenia Gazowników i Wodociągowców Polskich oraz Związku Gospodarczego Gazowni i Zakładów Wodociągowych w Państwie Polskiem.

DRUKARNIA ZWIĄZKOWA W KRAKOWIE, UL. MIKOŁAJSKA 13.

III

Treść rocznika IX z r. 1929.

A. Gazownictwo.

Strona

Swierczewski Czesław inż.: Gwarancja dziesięcioletnia obowiązująca dostawcę pieców retortowych w Gazowni Warszawskiej 1
Swierczewski Czesław inż.: Gazownia miejska m. st. Warszawy . . . 12, 27
Konopka Józef inż. cyw.: W sprawie smołowania dróg . . . 19
Szenfeld Edward inż.: Samodzielność przedsiębiorstw miejskich użyteczności publicznej . . . 25
Geritz Teodor inż.-techn.: Rury żeliwne odśrodkowo lane podług patentu De Lavaud *) . . . 29
Seifert Mieczysław inż.: W sprawie doprowadzenia gazu ziemnego do Lwowa *) . . . 45
Szulce Aleksander dr. inż.: O zaburzeniach w ruchu pieców gazowniczych *) . . . 48
Doliński Jarosław dr. inż.: Racjonalne mieszanie gazów *) . . . 52
— Badanie sprawności kuchenek »Prodmetal« *) . . . 54
— Bezpieczniki przy kurkach gazowych *) . . . 55
M. S.: Budżet Gazowni Miejskiej w Warszawie . . . 56
— Samochód zasilany gazem . . . 57
— Konferencja z udziałem Harringtona Emersona na temat organizacji przedsiębiorstw miejskich . . . 57
— Przepisy o instalatorach prywatnych . . . 58
Wieleżyński Marjan inż.: Gazociąg Daszawa—Lwów *) . . . 65
Żardecki Kazimierz inż.: Gazownictwo a higjena miast . . . 68
Doliński Jarosław dr. inż.: Stan i potrzeby gazownictwa w Polsce . . . 75
Wieleżyński Marjan inż.: O gazolu *) . . . 86
Seifert Mieczysław inż.: Uwagi o gospodarce energetycznej w Krakowskiej Gazowni . . . 87
Czaplicka Józefa inż.: Woda amonjakalna jako nawóz sztuczny . . . 90
— Memorjał Komisji Gazowo-Naftowej P. K. E. w sprawie budowy rurociągów gazu ziemnego w Małopolsce . 93
J. Cz.: Taryfy gazowe . . . 96
Szulce Aleksander dr. inż.: O administracyjnych i technicznych potrzebach średnich i małych gazowni . . . 105, 207
Skórski Stanisław inż.: Nasz przyszły regulamin dla urządzeń gazowych . . . 109
Czaplicka Józefa inż.: Propaganda gazownictwa i reklama gazowa . . . 112
J. D.: Berlińska Wystawa »Gaz i Woda«. I . . . 114
— Jubileuszowy Zjazd Gazowników i Wodociągowców Czechosłowackich . . . 116
— Duże kuchnie gazowe w Krakowie *) . . . 117, 187
A. M. i Z. P.: Berlińska Wystawa »Gaz i Woda«. II . . . 136
— Słownictwo gazownicze . . . 139
Konopka Józef inż. cyw.: Konferencja Międzynarodowego Stowarzyszenia dla Standaryzacji (I. S. A.) w Zurychu . . . 164
Seifert Mieczysław inż.: Wyniki opalania kotła gazem mocnym *) . . . 175
Doliński Jarosław dr. inż.: Dodawanie »gazolu« do gazu produkcyjnego *) . . . 178
J. K.: O bezwodnych zbiornikach gazu *) . . . 179
Kozik Ludwik: O zasadach łącznego ubezpieczania się przedsiębiorstw przemysłowych . . . 183
— Badania naukowe, a wielki przemysł gazowniczy . . . 184
Żardecki Kazimierz inż.: Możliwości zastosowania gazu ziemnego z Daszawy we Lwowie . . . 197, 255
Doliński Jarosław dr. inż.: Próby gazowania węgla z Brzeszcz . . . 200
Konopka Józef inż. cyw.: Normalizacja rurociągów w Polsce . . . 202, 226
Konopka Józef inż. cyw.: Druga Światowa Konferencja Energetyczna w Berlinie w r. 1930 . . . 221
Hellmich L.: Berlińska Wystawa »Gaz i Woda«. III . . . 222
Konopka Józef inż. cyw.: Przemysł, a miał węglowy . . . 228
Dr. A. Sz.: Techniczny inspektorat gazowni szwajcarskich . . . 229
J. D.: Nieco o statystyce konsumentów *) . . . 230

*) Artykuły ilustrowane zaopatrzono gwiazdką.

J. Cz.: Organizacja propagandy gazowej zagranicą 231
Pillich Konrad inż.: Kształcenie pracowników technicznych dla przemysłu chemicznego na Górnym Śląsku, z uwzględnieniem specjalnem gazownictwa i koksownictwa 248
J. D.: Uwagi w sprawie oświetlenia 260
J. Cz.: Analizy kilku węgli górnośląskich 261

Nadesłane.

W sprawie oświetlenia ulicznego Warszawy 21

Sprawozdania z ruchu i zarządu.

Sprawozdanie Krakowskiej Gazowni Miejskiej za rok 1928/29 141
Sprawozdanie Zakładu Gazowego Miejskiego we Lwowie za rok 1928/29 142
Sprawozdanie Bydgoskiej Gazowni Miejskiej za rok 1928/29 143
Sprawozdanie S. A »Gazolina« we Lwowie za rok 1928 168
Sprawozdanie Miejskiego Zakładu Gazowego w Lublinie za rok 1928/29 191
Wielkie inwestycje w Gazowni Warszawskiej 209
Stan robót inwestycyjnych w Gazowni Warszawskiej *) 210
Sprawozdanie Gazowni Miejskiej w Łodzi za rok 1928/29 212

Recenzje.

Ze studjów nad węglem polskim 36
O brykietowaniu miału węglowego bez użycia lepiszcza 36
Żelazobetonowe rury do wysokiego ciśnienia *) 37
Regulacja ciśnienia gazu u konsumenta 37
Wymywanie fenoli z wody amonjakalnej w koksowniach Zagłębia Ruhry 37
Nowy sposób przyłączania gazomierzy *) 37
Bibljografja rur 60
Wytrzymałość rur żeliwnych 61
Rury odlewane sposobem wirującym w Ameryce 61
Tworzenie iskier przez uchodzącą parę 79
Odtajanie gruntu i zamarzniętych przewodów 80
O rurach betonowych odlewanych wirująco syst. Vianini 98
Rury odlewane odśrodkowo w formach z mokrego piasku 99
Badanie świeżej masy czyszczącej 99
Równomierność gazu 99
Wyzyskanie gazu koksowniczego 99
Gazowe opalanie suszarń jąder odlewniczych 100
Spawanie wielkiego zbiornika gazowego 100
Inż. J. Konopka: Gazownictwo polskie i jego rozwój w świetle liczb i wykresów 120
Kocioł ogrzewany gazem z wyzyskaniem około 100% wartości opałowej *) 166
Nomogramy procesu spalania gazów przemysłowych 213
Stan i tendencje rozwoju polskich urządzeń miejskich 213
Odsiarkowywanie gazu na drodze mokrej 213
Biologja i badania węglowe 234
Trudności małych gazowni a centrale gazowe 234
O rekonstrukcji gazowni 235
Uwagi o powlekaniu zbiorników gazowych olejem ochronnym i Imunolem 235
Trudności zimowe przy bezwodnych zbiornikach gazowych i sposoby ich usunięcia 235
Gaszenie ognia przy uszkodzeniach podziemnych przewodów gazowych 235
Nowy aparat sygnalizujący obecność gazu 236
Gazowe ogrzewanie magistratu miasta Gandawy 236
Kuchnie gazowe w sterowcach 236

Wiadomości bieżące.

Zmiana adresu Związku Gospodarczego G. i Z. W. 24
III Zjazd Polskich Techników Zrzeszonych 39
Kongres Federacji Słowiańskich Inżynierów (F. I. S.) 39
II Zjazd Chemików Polskich 39
Przewód do gazu o wysokiem ciśnieniu z Warszawy do Pruszkowa *) 39

Cechowanie narzędzi mierniczych 64
Projektowane elektrownie 64
Jubileusz Firmy »Żar« 82
Przepisy budżetowe dla przedsiębiorstw komunalnych 82
Dopuszczanie typów gazomierzy do legalizacji 101
Nowe taryfy kolejowe 101
Zasadniczy wyrok w sprawie świadectw przemysłowych dla sklepów gazowni 143
Sprawa gazyfikacji Polski 145
Poświęcenie pierwszego odcinka dalekotłoczni Warszawa-Pruszków *) 145
Gazociąg Daszawa-Lwów 170
III Zjazd Polskich Techników Zrzeszonych 192
Piece Glover-West 194
Gazociągi dalekonośne w Niemczech 194
Instytut Badawczy w Warszawie 194
II Zjazd Chemików Polskich 215
III Zjazd Naftowy 215
X Ogólne Zebranie Związku Miast Polskich 215
Gaz ziemny we Lwowie 215
Odznaczenie na Powszechnej Wystawie Krajowej 238
Wyrok trybunału rozjemczego w sprawie Gazowni Warszawskiej 239
Rozbudowa Gazowni Warszawskiej *) 264
Normy S. V. G. W. dla sortymentów koksu i sit koksowych 264
Książeczki obrachunkowe dla robotników przedsiębiorstw miejskich 265
O podwyższenie poziomu gazownictwa w gospodarce miejskiej 265
Dostarczanie gazu i prądu z miejskich przedsiębiorstw 265
Spory o instalacje gazowe 265

Wiadomości gospodarcze.

Państwowa Rada Kolejowa 39
Notowania cen ważniejszych wytworów węglopochodnych 63
Wytwórczość produktów węglopochodnych na Górnym Śląsku 63
Wydobycie węgla kamiennego w Polsce 63
Produkcja gazu ziemnego w r. 1928 81
Produkcja gazoliny w r. 1928 81
Taryfy na eksport koksu 192
Ceny ważniejszych przetworów przemysłu gazowniczego 192
V-ty Kongres Międzynarodowej Izby Handlowej w Amsterdamie 214
Światowy przemysł węglowy 215
Przepisy dotyczące przewozu towarów kolejami żelaznemi 238
Ulgi dla gazowni 238

Kronika zagraniczna.

Eksplozja gazu w Londynie 23
Pęknięcie dalekobieżnego przewodu gazowego w Duisburgu 24
Produkcja gazu w Paryżu 24
Gazownictwo w Rumunji 24
Rozwój gazownictwa w Szwajcarji 40
Największa koksownia świata 40
Przepisy instalacyjne 40
Olbrzymi zbiornik gazowy 64
Wybuch zbiornika gazowego w Berlinie *) 64
X Jubileuszowy Zjazd Gazowników i Wodociągowców Czechosłowackich 82

Materjały do słownictwa gazowniczego.

Materjały do słownictwa gazowniczego I—IV 147, 195, 219, 243

B. Wodociągarstwo.

Sonne W. inż.: O pompach otworowych odśrodkowych *) 7
Szenfeld Edward inż.: Samodzielność przedsiębiorstw miejskich użyteczności publicznej 25

Geritz Teodor inż.-tech.: Rury żeliwne odśrodkowo lane podług patentu De Lavaud *) 29
Rudolf Zygmunt inż. mag.: Do czego zmierzają dwa Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej: 1) O zaopatrywaniu ludności w wodę, 2) O usuwaniu nieczystości i wód opadowych 32
— Konferencja z udziałem Harringtona Emersona na temat organizacji przedsiębiorstw miejskich 57
— O urządzenia kanalizacyjne i wodociągowe m. Zawiercia 95
— Jubileuszowy Zjazd Gazowników i Wodociągowców Czechosłowackich 116
Rudolf Zygmunt inż. mag.: Kilka uwag o nauczaniu higjeny w wyższych uczelniach 162
Konopka Józef inż. cyw.: Konferencja Międzynarodowego Stowarzyszenia dla Standaryzacji (I. S. A.) w Zurychu 164
Tokarski Jerzy inż.: Napęd pomp parowy a elektryczny 173
Kozik Ludwik: O zasadach łącznego ubezpieczania się przedsiębiorstw przemysłowych 183
Konopka Józef inż. cyw.: Normalizacja rurociągów w Polsce 202, 226
Konopka Józef inż. cyw.: Druga Światowa Konferencja Energetyczna w Berlinie w r. 1930 221
Rudolf Zygmunt inż. mag.: Normy oczyszczania ścieków 245

Sprawozdania z ruchu i zarządu.

Sprawozdanie Miejskich Zakładów Wodociągowych we Lwowie z zużycia wody z centralnego wodociągu za r. 1928 . 22

Recenzje

Żelazobetonowe rury do wysokiego ciśnienia *) 37
Bibljografja rur 60
Wytrzymałość rur żeliwnych 61
Rury odlewane sposobem wirującym w Ameryce 61
Uwagi techniczne o oczyszczaniu wody w basenach kąpielowych 61
»Kamień wodny« w ciepłej i zimnej wodzie 61
Chemiczne i fizyczne zmiany żeliwnych rur studziennych 61
Zaopatrzenie Londynu w wodę w r. 1927 62
Inkrustacja przewodów wodociągowych 62
O przeźroczystości i czystości wód 77
Wodociągi w miastach szwedzkich 78
Zaopatrzenie Paryża w wodę jako przykład nowoczesnej rozbudowy wodociągu 78
Tworzenie iskier przez uchodzącą parę 79
Odtajanie gruntu i zamarzniętych przewodów 80
Odtajanie zamarzniętych dopływów wodociągowych 80
Nowy sposób odtajania zamarzniętych dopływów wodociągowych 80
Kąpiele miejskie w Paryżu 97
O zwalczaniu wodorostów w basenach kąpielowych na wolnem powietrzu 97
Odtajanie połączeń domowych 98
Zamarzanie przewodów wodociągowych 98
Ekonomja popędu pomp zasilających 98
Sprawy oczyszczania wód ściekowych 98
O rurach betonowych odlewanych wirująco syst. Vianini 98
Rury odlewane odśrodkowo w formach z mokrego piasku 99
Zaopatrzenie w wodę miasta Lipska 139, 165
Rury drewniane *) 190
Stan i tendencje rozwoju polskich urządzeń miejskich 213
Inż. E. Szenfeld: Historja rozwoju metody biologicznego oczyszczania ścieków kanałowych 233
O dawnym i nowym sposobie ustalania przyczyn korozyj i przeciwdziałaniu im 234
Urządzenia maszynowe dla wodociągów 234
Nowe patenty na sposoby i urządzenia do oczyszczania wody 234
Wodociąg berliński w r. 1928 234
Wodociąg Hamburga w r. 1928 234
Wodociąg Darmstadtu 234

Wiadomości bieżące.

Zmiana adresu Związku Gospodarczego G. Z. W. 24
III Zjazd Polskich Techników Zrzeszonych 39
Kongres Federacji Słowiańskich Inżynierów (F. I. S.) 39
I Polski Zjazd Hydrotechniczny 39
Cechowanie narzędzi mierniczych 64

Roboty kanalizacyjne w Łodzi 64
Inwestycje wodociągowo-kanalizacyjne w Warszawie 64
Przepisy budżetowe dla przedsiębiorstw komunalnych 82
Budowa wodociągów w Łucku 82
Wodociągi m. Warszawy w r. 1928 82
Nowe taryfy kolejowe 101
VII Zjazd Lekarzy i Działaczy Samorządowych 145
III Zjazd Polskich Techników Zrzeszonych 192
Instytut Badawczy w Warszawie 194
X Ogólne Zebranie Związku Miast Polskich 215
Objęcie wodociągów lubelskich przez Zarząd miasta 216
Przymusowe przyłączanie domów do sieci wodociągowej w Warszawie 216
Program robót inwestycyjnych w Gdyni 216
Program inwestycyjny miasta Pucka 216
Nowe trudności miast »ulenowskich« 216
Książeczki obrachunkowe dla robotników przedsiębiorstw miejskich 265

Wiadomości gospodarcze.

Państwowa Rada Kolejowa 39
Opłata marek stemplowych na rachunkach za wodę i używanie kanalizacji 192
Statuty i przepisy tyczące się obowiązku dostarczania wody i oczyszczania ścieków 192
V-ty Kongres Międzynarodowej Izby Handlowej w Amsterdamie 214

Kronika zagraniczna.

X Jubileuszowy Zjazd Gazowników i Wodociągowców Czechosłowackich 82

C. Z życia organizacyj.

Sprostowanie Sprawozdania z X Zjazdu G. i W. P. w Katowicach 24
Stały Komitet Łącznikowy (posiedzenie z dnia 31 stycznia) 40
Protokół posiedzenia Zarządu Zrzeszenia G. i W. P. z dnia 12 grudnia 1928 40
Protokół posiedzenia Zarządu Związku G. G. i Z. W. z dnia 11 grudnia 1928 41
Statut Zrzeszenia Gazowników i Wodociągowców Polskich 43
Protokół posiedzenia Prezydjum Zrzeszenia G. i W. P. z dnia 14 marca 82
Protokół posiedzenia Prezydjum Związku G. G. i Z. W. z dnia 14 marca 83
Program ogólny XI Zjazdu Gazowników i Wodociągowców Polskich w Poznaniu 85
Stały Komitet Łącznikowy (posiedzenie z dnia 15 kwietnia) 102
Skład Miejscowego Komitetu XI Zjazdu G. i W. P. w Poznaniu 102
Protokół posiedzenia Zarządu Zrzeszenia G. i W. P. z dnia 26 i 27 kwietnia 102
Regulamin obowiązujący Komitety Zjazdowe G. i W. P. 104
Program odczytów XI Zjazdu Gazowników i Wodociągowców Polskich w Poznaniu 105
Stały Komitet Łącznikowy (posiedzenie z dnia 23 maja) 120
Protokół posiedzenia Zarządu Związku G. G. i Z. W. z dnia 26 kwietnia 120
Spis alfabetyczny członków Zrzeszenia Gazowników i Wodociągowców Polskich 121
Sprawozdanie z XI Zjazdu Gazowników i Wodociągowców Polskich w Poznaniu *) 125, 149
Protokół posiedzenia Prezydjum Zrzeszenia G. i W. P. z dnia 31 maja 146
Protokół posiedzenia Zarządu Zrzeszenia G. i W. P. z dnia 21 czerwca 170
Protokół posiedzenia Zarządu Związku G. G. i Z. W. z dnia 21 czerwca 171
Memorjał w sprawie kierownictwa gazownią tarnowską 216
Protokół posiedzenia Zarządu Zrzeszenia G. i W. P. z dnia 25 września 217
W sprawie obsadzania stanowisk kierowniczych w gazowniach 239
Zamiary zlikwidowania gazowni w Jarosławiu i Oświęcimiu 240
Protokół posiedzenia Zarządu Związku G. G. i Z. W. z dnia 25 września 240
Protokół posiedzenia Prezydjum Zrzeszenia G. i W. P. z dn. 18/XI 265
Projekt regulaminu dla sekcyj Zrzeszenia G. i W. P. 267
Protokół posiedzenia Prezydjum Związku G. G. i Z. W. z dn. 18/XI 267

D. Przegląd czasopism.

Gas- u. Wasserfach, 71, Nr. 47—52 (1928) 22
Journal des Usines à Gaz, 52, Nr. 23—24 (1928) 23
Schweizer. Verein v. Gas- u. Wasserfachmännern Monatsbulletin, 8, Nr. 12 (1928) 23
Plyn a Voda, 8, Nr. 12 (1928) 23
Zeitschrift des österr. Vereines v. Gas- u. Wasserfachmännern, 48, Nr. 6—9 (1928) 38
Journal des Usines à Gaz, 53, Nr. 1—22 (1929) 38, 62, 81, 100, 120, 143, 214, 262
Schweizer. Verein v. Gas- u. Wasserfachmännern Monatsbulletin, 9, Nr. 1—11 (1929) . . 38, 62, 101, 120, 143, 214, 238, 262
Gas- u. Wasserfach, 72, Nr. 1—47 (1929) 38, 63, 81, 101, 120, 169, 191, 237, 263
Bulletin de l'Association des Gaziers Belges, 51, Nr. 1—5 (1929) 62, 81, 143, 214, 262
Plyn a Voda, 9, Nr. 1—9 (1929) 62, 81, 100, 191, 214, 262
Zeitschrift des österr. Vereines v. Gas- u. Wasserfachmännern, 69, Nr. 1—9 (1929) 62, 120, 169, 238
Gas Journal, 187, Nr. 3453—3462 (1929) 236

E. Osobiste.

Inż. Romuald Wowkonowicz, zmiana stanowiska 64, 82
Inż. Feliks Turczynowicz, zmiana stanowiska 214
Inż. Stefan Dażwański, zmiana stanowiska 238
Inż. Stanisław Aleksandrowicz, odznaczenie 264
Inż. Mieczysław Seifert, odznaczenie 264
Dr. inż. Aleksander Szulce, zaliczenie do inżynierów-doradców 264

F. Nekrologja.

Ś. p. Hans Mertens 44
Bł. p. inż. Józef Sare 84
Ś. p. dr. Karol Auer-Welsbach 194
Ś. p. inż. Wacław Liebert 241
Ś. p. inż. Adolf Żurek 268

Sprawozdawcy sygnują: (A. M.): inż. Adam Michałowski. — (A. Sz.): dr. inż. Aleksander Szulce. — (J. B.): inż. Jerzy Buzek. — (J. Cz.): inż. Józefa Czaplicka. — (J. D.): dr. inż. Jarosław Doliński. — (J. K.): inż. Józef Konopka. — (J. T.): inż. Jerzy Tokarski. — (M. S.): inż. Mieczysław Seifert. — (Z. P.): Zygmunt Polek.